

Co vše v IKČR souvisí s přístupností

Typ:

[Část, Rozbor](#)

Anotace:

Rozbor dopadu jednotlivých objektů Informační koncepce ČR na potřeby osob se zdravotním postižením

Autoři:

[Michal Rada, Pracovní skupina RVIS pro přístupnost digitálních služeb](#)

Stav:

Vydáno

Téma:

[Přístupnost informací, PS RVIS PS, Přístupnost veřejné správy](#)

Vazby cílů IKČR na přístupnost a OZP

V tabulce níže je uvedeno, jak přístupnost souvisí s jednotlivými cíly v IKČR.

Objekty IKČR	Popis významu pro OZP
Dílčí cíl 1.1: Národní katalog služeb Dílčí cíl 1.2: Centrální informační místo	Informace prezentované přístupnou formou a srozumitelně, pomohou i osobám se ZP snadno a rychle pochopit, co se po nich chce a kde a jak si mohou co vyřídit.
Dílčí cíl 1.4: Digitální služby resortů Dílčí cíl 1.8: Jednotné UX/UI Dílčí cíl 1.9: Proaktivní poskytování služeb Dílčí cíl 3.11: Elektronické platby	Tohle je naprostý základ. Každá služba veřejné správy, tím více pak centrálně poskytované služby a nástroje, musí být přístupné a použitelné pro všechny, včetně OZP.
Dílčí cíl 1.5: Národní katalog otevřených dat	Přímý vliv zde sice není, ale otevřená data jsou základem pro služby a funkce třetích stran. Tyto mají být také k dispozici pro OZP a navíc v některých případech některé technicky zdatné OZP budou raději pracovat se strukturovanými daty, než s výsledky hledání na různých webech více úřadů.
Dílčí cíl 1.6: Role správců služeb	Ten, kdo je zodpovědný za danou službu (typicky role Věcný gestor za agendu či oblast na obecné úrovni a na technické, pak především role Věcný správce IS a Technický správce IS) musí také rozumět potřebám OZP a i nad rámec základních povinností přístupnosti navrhovat služby a jejich technická řešení i s ohledem na tyto uživatele.
Dílčí cíl 1.7: Zpětná vazba klientů	Mezi aktivně řešenou zpětnou vazbu musí dle zákonů patřit také zpětná vazba k přístupnosti a podněty (včetně podnětů organizací a orgánů věnujících se problematice OZP) k požadavkům OZP na změny služeb a nástrojů pro zlepšení jejich komfortu.

Objekty IKČR	Popis významu pro OZP
Dílčí cíl 2.1: Digitální dopady navrhované legislativy Dílčí cíl 2.4: Průběžná aktualizace platné legislativy Dílčí cíl 2.6: Revize legislativy eGovernmentu Dílčí cíl 2.9: Nová legislativa eGovernmentu Dílčí cíl 2.10: Legislativní podpora proaktivního poskytování služeb	Jedním z dopadů souvisejících s digitalizací je také přístupnost a použitelnost, viz Zásady pro tvorbu digitálně přívětivé legislativy . Zásady DPL se nyní aktualizují a přizpůsobují novým potřebám také v oblasti přístupnosti.
Dílčí cíl 2.5: Právo na digitální služby	Použitelnost a rovný přístup pro všechny byly jednou ze základních myšlenek PDS. Přestože se postupně dílčí kroky daří (jako třeba Registr zastupování umožňující nechat se zastoupit), samotné jádro PDS - tedy poskytování plně digitální formy služeb veřejné správy, se dosud nerealizuje. Odkladem vláda způsobuje prohlubování a pokračování diskriminace osob včetně OZP, navíc jde o porušení dvou slibů Evropské komisi a komisi OSN k úmluvě.
Dílčí cíl 2.7: Soukromé a veřejnoprávní služby	Stát zcela rezignoval na plnění povinnosti přístupnosti u soukromoprávních služeb dle čl. 9 odst. 1 písm c) Úmluvy o právech OZP s výmluvou na nedotknutelnost soukromého podnikání. Oproti tomu v rámci EU prostoru se již v celé řadě odvětví přístupnost stává povinností a ČR na to nereaguje dostatečně. Chybí podpora státu v diskriminačních sporech OZP s poskytovateli služeb.
Dílčí cíl 2.8: Metodika pro veřejné zakázky v oblasti ICT	Součástí nikdy nesplněných úkolů měly být i metodiky související kupříkladu s obecnou závaznou povinností podle § 93 zákona o veřejných zakázkách.
Dílčí cíl 3.1: Čerpání mimorozpočtových zdrojů	Problémem je, že na rozvoj přístupnosti technických řešení defacto nelze čerpat prostředky EU, jelikož pokud je něco nepřístupné, někdo nesplnil zákonnou povinnost. Ale ono se nečerpá ani na související měkké věci, jako jsou analýzy, metodiky, univerzální nástroje, apod.
Dílčí cíl 3.2: Digitalizace dosud nedigitalizovaného obsahu Dílčí cíl 3.3: Digitální archivy Dílčí cíl 3.4: Základní registry Dílčí cíl 3.7: Digitální mapa veřejné správy	Jen na důvěryhodných datech se dají budovat efektivní služby. A to v ČR stále není. To, co je pro běžného člověka jen otravnou nepříjemností, může být pro OZP šikanou a diskriminací.
Dílčí cíl 3.6: Elektronická identifikace Dílčí cíl 3.10: Digitální oprávnění a zmocnění	Zcela zásadní pilíře. Jen díky důvěryhodnosti v identitu klienta veřejné správy, mohou být realizovány skutečně kvalitní služby. Spolu s dalšími nástroji tyto věci mohou značně omezit nutnost osobních jednání OZP na úřadech, což se bohužel neděje. Naopak, nedodělané a amatérské systémy pro OZP mnohdy ještě více znesnadňují komunikaci se státem.
Dílčí cíl 4.2: Získání, udržení a rozvoj klíčových specialistů Dílčí cíl 4.7: Naplnění expertních míst Dílčí cíl 4.8: Rozvoj digitálních kompetencí	

Objekty IKČR	Popis významu pro OZP
Dílčí cíl 4.4: Využití kompetenčních center	Jednou z možností sdílení kapacit a zkušeností by bylo vytvořit Kompetenční centrum pro přístupnost, po vzoru Británie a dalších států. Otázkou je, kdo by měl takové centrum zřídit a koordinovat jeho činnost, neboť nelze očekávat, že takové služby může poskytovat neziskový sektor.
Dílčí cíl 4.6: Kapacity pro realizaci změn	
Dílčí cíl 5.3: Architektura veřejné správy	Chybí architektura designu služeb a jejich přístupnosti, ze které by OVM mohly vycházet.
Dílčí cíl 5.9: Propojený datový fond	
Dílčí cíl 6.2: Vnitřní digitalizace úřadu Dílčí cíl 6.4: Modernizace provozních IS	Veřejná správa velice často zapomíná na to, že je zde i povinnost přístupnosti veškerých (i interních provozních) informačních systémů (podle § 99 ZZVZ) a že musí zajistit podmínky a nediskriminovat zaměstnance se zdravotním postižením, ani zájemce o práci z řad OZP. Tohle se často vůbec neřeší a pak se na to přijde až pozdě.

Vazby principů a zásad IKČR na přístupnost a OZP

V tabulce níže je uvedeno, jak přístupnost souvisí s jednotlivými principy a zásadami v IKČR.

Objekty IKČR	Popis významu pro OZP
Architektonický princip P1: Standardně digitalizované (Digital by default) Architektonický princip P2: Pouze jednou (Once only) Architektonický princip P8: Jeden stát (Whole-of-Government) Architektonický princip P9: Sdílené služby veřejné správy (Shared Services)	Tohle všechno je základ efektivního fungování veřejné správy v digitálním prostředí a poskytování kvalitních služeb. Bez těchto věcí nebude veřejná správa správně fungovat a tedy nebude mít digitalizace přínos ani pro osoby se zdravotním postižením. Zdůrazňujeme to zde proto, že přístupnost a použitelnost je nedílnou součástí jakékoliv digitalizace na jakékoliv úrovni.
Architektonický princip P3: Podpora začlenění a přístupnost (Inclusiveness and Accessibility) Architektonický princip P14: Technologická neutralita (Technological neutrality) Architektonický princip P15: Uživatelská přívětivost (User-friendliness)	Tyto principy přímo souvisí s přístupností a s požadavky uživatelů s různým přístupem, včetně osob se specifickými potřebami a osob se zdravotním postižením.
Architektonický princip P7: Důvěryhodnost a bezpečnost (Security & Privacy by design)	Bezpečnost a důvěryhodnost jsou základními požadavky na jakýkoliv systém, který má zpracovávat osobní údaje. Bez těchto vlastností nebude systém schválen a nebude moci být nasazen. Bez těchto vlastností nebude moci být nasazen ani systém, který má zajišťovat přístupnost. Navíc pouze bezpečné služby a důvěryhodné služby budou chtít klienti používat. To se týká o dost víc i klientů s OZP, spíše než o samotnou bezpečnost, jde tedy o důvěryhodnost státu, úřadu a jednotlivých služeb.

Objekty IKČR	Popis významu pro OZP
Architektonický princip P10: Připravenost na změny (Flexibility)	Přístupnost je dynamický pojem, který se mění s časem a s technologiemi. Systémy musí být připraveny na změny, aby mohly být přístupné i v budoucnosti. Potřeba včas řešit návrhy a změny se ale netýká jen systémů, ale i samotného designu služeb veřejné správy, na což se velice často zapomíná.
Architektonický princip P12: Vnitřně pouze digitální (Inside only digital)	Tento princip se má číst dvěma způsoby. Jednak uvnitř veřejné správy a tedy i při komunikaci mezi jednotlivými úřady, má vše fungovat výhradně digitálně bez nutnosti zásahu úředníka nebo nedej bože klienta veřejné správy. Jednak ale i uvnitř každého úřadu mají fungovat i provozní procesy výhradně digitálně, což specifikuje i další legislativa. Důležité je to proto, že i v rámci veřejné správy působí a jsou zaměstnány osoby se zdravotním postižením a také těmto osobám musí být procesy a nástroje přizpůsobeny tak, aby nedocházelo k jejich diskriminaci uvnitř daného úřadu.

- **i** U zásad v IKČR jsme se nakonec rozhodli jejich vazbu neuvádět, neboť by nepřinesla nic nového, co již není uvedeno v cílech a principech. Je nutné brát požadavky a potřeby přístupnosti jako součást fungování veřejné správy a tomu se přizpůsobit.

From:
<https://egdwiki.info/> -

Permanent link:
<https://egdwiki.info/ga:co-vse-v-ikcr-souvisi-s-pristupnosti>

Last update: **16.03.2025 08:05**

